

אליוט גולד ב"המהמרים"
אף שבור ב'

תדרוך

תל-אביב

*** מפתרי האורגניזם (תכ"ל). יוגוסלביה: בעייתן פלוס הומור פלוס מין פלוס פוליטיקה, הקורא לאושר כערך עליון בעולמנו המערער. ואת האושר, טוען הבמאי דו"ן מאקאבייב, יכול להשיג כל בן-תמותה מכל גזע, דת ומין, אם אכן יגיע לשיחורר אמיתי מלחצים ותיסי כולים מיניים, שהם הגורמים לפנאטיות פוליטית. חווייה קולנועית מרנינה, והי כרות עם במאי בעל העזה וכושר-ביטוי קולנועי.

*** ציינה טאון (מוגרבי, ארצות הברית): מותחן אסתטי על בלש פרטי הי תוחב את אפו קצת יותר מדי לשיעוריי-מים עקית בלוס-אנג'לס, וכמעט מאבד אותו באותה הזדמנות. סממנים פולנסקיים מובהקים נוספים: אצל כל אחד מהגיבורים יש משהו מעוות, אבל הכל יחד מהווה אווירה צפופה כהלכה.

*** המהמרים (דקל, ארצות הברית): חתך פסיכולוגי קטט של מה שמכונה ה"לא יוצלחים" בתרבות המערבית. רוברט אלטמן (מ.א.ש.) שלום לנצח, הקלפן והיצאנית), מטיב לצייר אווירה, כשהתפקידים הראשיים של הכוכבים והי רקע מקבלים מישקל שווה. אליוט גולד ב' צופנה האף-השבור (כג'ק ניקולסון, עמיתו בציינה טאון), כחולה-הימורים הניתלה על צווארו של ג'ורג' סיגל, ברי-המזל הי תורן.

*** כינורות-הנשף (צפון, צרפת): מישל דראק, הבמאי היהודי, מספר כיצד רצה לספר את סיפורו האישי, וכיצד למרות חוסר בסטיות מיניות ואחרות - הצליח. על מישקה כאן קיבלה אשתו, השחקנית מארי-יוז'ה נאט, את פרס פסי סיבל קאן 74.

ירושלים

*** קברט (ירושלים, ארצות הברית): בעייתן מוסיקלי מרשים על רקע עליית הנאציזם. בימוי מקסים של בוב פוסה, הפגנת כישרונות של ליוזה מינלי וג'ואל גריי.

*** נשים אזהבות (סמדר, ארצות הברית): עיבוד מעולה לסיפורו של ד.ה. לורנס, המוכיח כי קן ראסל היה פעם במאי בעל שאר-רוח, ולא חולה-רוח בלבד (צייקובסקי, מאהרן זכר).

חיפה

*** בראש מורם (אורלי, ארצות הברית): שריף נוקם בעולם-הפשע על-ימי חשבונו האישי. מיקצוען אלים.

*** רכבת תחתית (בית-רום שילד): עיבוד נאמן למחזהו של לרין ג'ונס על מיצבור השינאה של כושיש ר' לבנים, על דיעות קדומות, גיזענות ואימה בניירויורק. מישחק טוב.

הבמאי המיועד היה מייק ניקולס. הקטיטה הראשונה. הביקורות על הופעת-הבכורה של אוונס כשחקן, בהאיט בעל 1000 הפרצופים היו בדרך-כלל משריעות רצון, חוץ מאחת, דווקא בניירויורק טייחט, שטענה כי הסרט כולו נכשל בגללו. מזלו של אוונס היה שכתגובה לקטיטה נמצא שבועון אשר צפה בו בסרט אחר, שוב תורח השמש, ומייד הוחלט שהצעיר המגלם לוחם-שוורים ספרדי חמי-זמני, הוא התגלית של השנה.

"זה בנה אותי כמעט לשנה שלמה", הוא אומר היום, בחיוך, ואומנם, דובר על הסי רטת דם וחול עם אוונס בתפקיד הראשי, ורעיונות גרנדיוזיים נוספים מסוג זה. אבל הופעה ברטט פעולה בשם הנבל שונדד ב' מערב שמה קץ לכל החלומות. אוונס גילה שאינו שחקן, והוליווד הלכה לחפש כוכבים אחרים.

היום, נדמה שחידדק-המישחק ממנו ור הלאה. מייק ניקולס אומנם הציע לו תפקיד בהבוגר, מנהלי פאראמונט סלנו שהוא צריך לגלם את הבן בהסנדק, ווארן ביטי רצה שישתתף איתו בסרטו החדש, שמפן, אוונס השכיל לסרב לכל ההצעות, מה- עוד שממילא אין לו פנאי. לא זו בלבד שהוא האיש העסוק ביותר בחברה, האחראי מעשית לכל סרט המופק בה, אלא שהוא

לאחר, הוא יכול להרשות לעצמו לומר בחיוך: "מעולם לא הייתי שחקן גדול". זאת, למרות שהחל לשחק כבר בגיל 11, בסדרות-הטלוויזיה הראשונות שהופקו באמריקה, כשהתבגר, ניסה לשלב מיסחר ומישחק, כאשר ניהל יחד עם אחיו מיפעל לייצור מיכסרי-יגשים, ומאידך המשיך להס-חובב עם בימות-הצילומים.

רצה הנגלה, ותפקידו הקולנועי החשוב הראשון היה תפקיד של מפקד, בהאיט בעל 1000 הפרצופים היה אוונס צריך לגלם את אירווינג טאלברג (בער-הפלא של שנות ה-20, בעל תפקיד זהה לזה של אוונס היום), ובסצינה הראשונה שלו צריך היה לתת לגיימס קאני (גילם שם את שחקן סיר-טייהאימים האילמים לון צ'אני) שיעור במישחק. הופעתו מציאה חן בעיניהם של מנהלי חברת יוניברסל, ואפילו בעיני נורר מה שירר, כוכבת-העבר ואלמנתו של טאלברג, שהודיעה כי בדעתה לרכוש את זכויות ההסרטה של איל-ההון האחרון ל-סקוט פיציג'ראלד. היא חלתה, והתוכנית עלתה על שירטון, אולם בימים אלה מפיקה חברתו של אוונס את הסרט, עם איליה קאזאן כבמאי ועם דוברט דה'ג'ירנו (אחד מכוכבי סנדק חלק ב') בתפקיד הראשי. אגב, ידו של אוונס הורגשה לא-מעט ב' הכנות להפקת סרט זה: עובדה היא ש-

צ'פלין ומקסוויין: נעורי נצח

עשתונותיו מרוב התרגשות כאילו היה עדיין קבצן, שעה שהוא פוגש אותה שוב, בסוף הסרט? בקצרה, זהו אחד הסרטים המצחיקים, המרגשים, והמעמיקים ביותר שידע הקולנוע, אחד המגובשים ביותר שעשה צ'פלין אי-פעם. חובה על כל מי שרואה עצמו חובב קולנוע, לראות שוב סרט זה, שאינו מזדקן.

זהב בן 50

הבהלה לזהב (לימור, תל-אביב, ארצות-הברית) - כשמדור בר בצ'פלין, מסוכן מאד לקבוע איזהו הטוב בסרטינו. אבל אין כל ספק שהבהלה לזהב הוא אחד המועמדים העיקריים לתואר זה.

למרות שהשנה מלאו לו 50, נשאר הסרט אחת החוויות הגדולות של בדי-הקולנוע, דוגמה מופת למה שיכול אדם לומר בתמונות, מבלי להיעזר באף מילה מדוברת אחת. סיפורו של הנווד הקטן, שיוצא לחפש זהב בצפון הקפוא, הרפתקאותיו בשממה מושלגת, בחברתו של חבר-לצרה גדול וחזק ממנו כפליים, טיוליו על-פני עולמם של מחפשי הזהב, ואפילו הסוף הטוב, שאינו מוחה כליל את הטעם המריר שהתנגב קודם-לכן לבין רעמי הצחוק, כל אלה שייכים היום לניכסי צאן-ברזל של האמנות השביעית.

היכן ימצא, למשל, תיאור אנושי, משעשע ועם זאת קרוב מאד לטרגדיה, של שני אנשים הנוועים מרעב, ומנסים - כל אחד בדרכו - לשכך רעב זה? איך אפשר לשכוח את צ'פלין המבשל את נעליו, מוצץ את משמריהן כאילו היו עצמות עסיסיות, ומגלגל את השרוכים על המזלג כמו איטריות? ולעומתו, מקסוויין הגברתו, שכלל שמציק לו הרעב, רואה את צ'פלין המצומצם, שהוא הופך פרגית דשנה ומעוררת תיאבון? ואיך אפשר לשכוח את צ'פלין, המחכה לבחירת-ליבו ומכין לכבודה מחול של לחמניות? או את צ'פלין, המיליונר בסופו של דבר, שמאבד את

פייר רישאר: צחוק למעלה

מנורה כדי לברוח מחיה טורפת, ג'יין בירקין (המגלמת את הכוכבת) מכלה זעמה בקבוצת ניצבים בירוינים שמופעים מולה באחת מסצינות הסרט שבתוך הסרט, וויטוריו קאפריולי, כבמאי מערבו-ספאגני, עוקץ פה-יחם את היומרות האמנותיות של כמה מנציגי סיגנון זה. לא נורא חכם, לא נורא מקורי ולא נורא מגובש, אבל בימים שבהם החיים מספקים צרות מלוא החופן, זהו בהחלט מיפלט לשעתיים של חיוך.

חיוך בטעם חרדל

החרדל מגרה לי את... האף (אסתר, תל-אביב, צרפת) - שיתוף-הפעולה בין קלוד ז'ידי, הבמאי והאב הרוחני של הארטיסטים, לבין פייר רישאר, הבלונדיני בעל הנעליים המבולבלות, מניב קומדיה המתי-חבטת בין דקירות פוליטיות לבין החלקות על קליפות-בנה, ואינה מעזה ללכת, בלב שלם, לאף אחד משני הכיוונים.

רישאר, המתחרה של דה-פינס מאז הבלונדיני, הוא מורה למתימטיקה מפורז, שתוך כדי הרבצת מישוואות בתלמידיו, מספיק לכאום נאום פוליטי לאביו (ראש-העיר השמרני והמושחת), מאמר-יריבות לזידו (עיתונאי רודף סנסציות זולות), ולתקן בחינות עבור מורה שנפל למישכב. לא קשה לנחש (בכלל, בסרט זה, צפוי רוב הדברים מראש), שהניירות יתבלבלו בין ידיו, הרכילות תגיע לראש-העיר, הבחינות לעיתונות, וכן הלאה, ואז יחל המורה, ברוב יאושו, במירדף להחזרת הסדר על כנו.

כדי להוסיף עוד קצת עליונות לעניין, יש כאן גם כוכבת, שצריכה להזכיר כשתי טיפות מינס את ג'קי קנדי שעזבה את אונסיט, הפכה גיבורת-מערבונים וחיה עם הנרי קי-סינג'ר. מאחר שהיא מופיעה במערבון המצולם בסביבה, ניתנת לרישאר הזדמנות להפוך התקפת אינדיאנים ל-תהוויהוה, ולבלות מיספר שעות במחיצת ה"אלוהית". אם כל זה לא נדבק לכ-כך יחד, לא חשוב, העיקר שיש בסרט לא מעט הצחקות, כמו רישאר המטפס על

